

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I foråret 1995 vedtog Folketinget loven om forældremyndighed og samvær (jf. lovforslag nr. L 176, folketingsåret 1994-95, Folketingets forhandlinger side 3366, 3608, 6435, 6638, Till. A 2187, Till. B 715 og Till. C 587).

I forbindelse med behandlingen af loven om forældremyndighed og samvær i foråret 1995 fremsendte Børnerådet og Red Barnet et forslag til formulering af lovens § 2, stk. 2. Nærværende lovforslag er en ordret gengivelse af de to organisationers forslag til ændring af loven.

I april 1996 holdt Børnerådet en høring om revselsesretten, og i januar 1997 indledte Børnerådet og Red Barnet en kampagne for en definitiv afskaffelse af revselsesretten. Kampagnen, der bærer den håndfaste titel *Nej til bank*, er en videreførelse af Børnerådets bestræbelser siden rådets oprettelse i 1994 på at fjerne forældremyndighedslovens eksisterende tvetydigheder om forældres ret til at revse – slå – deres børn som et led i opdragelsen. Forslagsstillerne finder Børnerådets og Red Barnets kampagne nyttig, og dette lovforslag ligger i naturlig forlængelse af de to organisationers arbejde for at beskytte børn.

Revselsesbegrebet og den gradvise afvikling af brug af fysisk afstraffelse

I foråret 1996 fremsatte SF et lovforslag, der i nogen udstrækning svarer til nærværende forslag (lovforslag nr. L 222, folketingsåret 1995-96, Folketingets forhandlinger side 4583 og 5075 og Till. A side 4412).

Under Folketingets førstebehandling af dette lovforslag opstod der tvivl om, hvad ordene revselse og revselsesret dækker over.

For at komme en afklaring nærmere og for at skildre udviklingen hen imod en stadig mindre udstrækning af tilladelig brug af revselse kan man passende starte med Danske Lov fra 1683:

DL 6-5-5: Husbond maa refse sine Børn og Tyende med Kæp, eller Vond, og ej med Vaaben; Men gjør hand dem Saar med Aad, eller Eg, eller slaar dem Lemmer sønder og sammen, eller

skader dem paa deris Helbred, da straffes hand saa som hand een fremmet hafte gjort Skade.

DL 6-5-6: Den samme er og Hustruens Ret hendis Børn og Tyende.

Disse bestemmelser blev ophævet med straffeloven af 1866, men det var ikke hermed lovgivningsmagtens mening at ophæve revselsesretten som sådan. Lidt efter lidt blev retten til at bruge vold som disciplinær foranstaltning dog afskaffet på forskellige områder. I 1911 ophævedes Albertis »prygglelov« for volds- og seksualforbrydere. I 1921 ophævedes mandens ret til at slå sin hustru og sit tyende. I 1937 ophævedes mesters ret til at revse lærlinge. Og i 1967 afskaffede man læreres ret til at slå elever.

Nu er det kun forældre, der i opdragelsen af deres børn lovligt kan udøve en vis vold. Der findes nemlig stadig et område for straffri legemlig afstraffelse og krænkelser af børn.

I 1981 bemærkede Børnekommissionen, at tanken om barnet som et selvstændigt individ med egne rettigheder og en egen integritet er kommet til at fremstå med større tydelighed såvel i udlandet som i Danmark.

I sin betænkning foreslog Børnekommissionen, at der i myndighedsloven blev indsat en principudtalelse med følgende ordlyd (Bet. nr. 918, s. 161):

»Den, der er betroet ansvaret for et barn, har pligt til at varetage omsorgen under hensyntagen til barnets ret til ikke at blive udsat for revselse eller anden krænkende behandling.«

I 1991 ratificerede Danmark FN-konventionen af 1989 om børns rettigheder. Konventionen indeholder ikke noget specifikt revselsesforbud, men artikel 19 forpligter konventionslandene til at træffe alle passende forholdsregler med henblik på at beskytte børn mod fysisk eller psykisk vold og andre former for overgreb, mens barnet er i forældres eller andres varetægt.

Med henvisning til FN's børnekonvention konstaterede en arbejdsgruppe under Det Danske Center for Menneskerettigheder i 1993, at en afskaffelse af revselsesretten vil være »helt i overensstemmelse med Børnekonventionens ordlyd om at beskytte barnet mod alle former for vold«.